

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Obnovljenje hrvatske nagodbe.

Hrvatski sabor, ki je te dni nehal zborovati in se do jeseni odložil, sklenil je pri- lično brez velicega hrupa jako važen državo- pravni čin: ponovil je za nadaljnjih deset let nagodbo Hrvatske z Ogersko. Hrvatje so zadnjih deset let, kar so prostovoljno ali pri- siljeno prijeli sloveči „beli list“ Deakov in nagodbo naredivši z Magjari dualizem v tej monarhiji ustvariti pomagali, upali, da bodo pri obnovljenji te le za deset let veljavne na- godbe lani ali letos popravili ono pri svojej razmeri k Magjarom, kar njihovej narodnej neodvisnosti ne ugaja. Zlasti je hrvatska na- rodna stranka hotela doseči prej celokupnost hrvatske zemlje ali združenje razvojni- čene krajine s civilno Hrvatsko in dobiti večjo samostalnost v finančialnej upravi, predno bi dovolila obnovljenje nagodbe. Do- tični odbor hrvatskega sabora, kraljevinska deputacija zvan, imel je tudi dobro voljo v tem oziru in je šel poln terjatev v Pešto do- govarjat se z enadnim magjarskim odborom. Ali razmere in Magjari so bili močnejši nego Hrvatje, kateri so se morali udati in za novih deset let skleniti nagodbo, v stvari ravno tako, kakor je bila dozdanja.

Hrvatska narodna stranka pak je glasova- vala za to obnovljenje nagodbe le za to, ker se jej je od najvišje strani zopet z najodloč- nejšo jasnostjo obljubilo, da se hoče Krajina precej po sklenenej nagodbi združiti s civilno Hrvatsko. To je cesar lani delegatu Vončini obetal, letos je generalni poveljnik krajiški baron Filipović Okučanskim krajišnikom to uže javno naznanil kot stvar, katere izvršitev je uže pripravljena. S tem pa Hrvatska mnogo pridobi, tako, da je uže vredno, da so morali narodni Hrvatje na mnoge svoje opravičene želje še za zdaj resignirati. S pridruženjem Vojne Krajine k Hrvatskej ta poslednja pri- dobi 700.000 duš in obširno ozemlje, ki je zmožno več kot dvakrat tako veliko prebival- stvo prerediti. Hrvatska bode potlej štela okolo dva milijona prebivalcev in čez deset let bode mogla močnejša in z večjimi terjat- vami nastopiti.

Ako hrvatski Starčevićjanci vpijejo zarad tega nad narodnjaci, da so „izdajice“ naroda, da noben Hrvat z Magjari takove nagodbe delati ne bi smel, čita se to na videz prav patrijotično. Tudi je starčevićjanski program: velika Hrvatska popolnem neodvisna od Oger- ske in od monarhije, s hrvatskega stališča prav domoljuben, ali je tista moč, ki bi to dosegla? Kdor hoče kaj doseči, ta mora imeti sredstva da dela z njimi. Kje so v Hrvatstvu tako silna sredstva? Tisti časi so minoli, ko so mali Davidi silne Golijate ob

tla metali. Mnogo močnejši češki narod je moral popustiti pasivno politiko in se podati na pot kompromisov. Kdor to in spredaj rečeno premisli, ta tudi hrvatske narodne ve- čine ne bode mogel zeló grajati, da je na- godbo z Magjari ponovila. Le to jej želimo, da bi bodočih deset let bolje porabila za notranje utrjenje Hrvatstva in Slo- vanstva, nego je porabila preteklih deset let Mažuraničeve lenobe.

Bolgarske razmere.

Sofija, dné 20. junija. [Izv. dop.]

Narodno sebranje je svoje zasedanje do- vršilo dné 16. t. m. Zadnji teden je imelo vsak dan po 2 seji, zjutraj od 8. do 12., po- poludne od 2. do 7., a zato je zvršilo tudi ogromen material v razmerno kratkem času. Glavno delo posle zakonov, ki sem jih v zad- njem dopisu (štev. 125 „Slov. Naroda“) navel, bila je razprava o proračunu ali budgetu, ki ima veljati do konca marca 1881. Debate so bile jako žive, posebno one o plačah urad- nikov. Poslancem seljakom so se te plače se ve da zdele prevelike; na njih stran so se obrnili navadno tudi trgovci in podvzetniki, ki so bili v sebranju, pa za to so se poprečno za 10 do 15 % vse plače znižale, razen učiteljskih ali profesorskih. Posebno pri ministerstvu za pravosodje so zbrisali pri mnogih plačah 500 do 1000 frankov, kakor jih je bilo predložilo za svoje uradnike, in kakor sem jih bil v posled- njem dopisu naznačil. No, pri vsem tem je reči, da so plače v razmerji z drugimi drža- vami vendar še dosta lepe.

Za primer objavil bodem nekaj plač razno- vrstnih uradnikov. Minister predsednik ima 15.000 frankov, drugi ministri vsak po 12.000 frankov, a vojni minister general Ernrot 40.000 frankov. Sekcijski šefi (načelniki odde- lenja) dobivajo vsak po 6000 frankov na leto, podnačelniki po 3000 do 3500 frankov. — Predsednik kasacijonalne sodnije 10 000 fran- kov, prokuror 9000 frankov, drugi državni odvetniki dobivajo po 6000 in 5000 frankov; ravno tako tudi predsedniki okrožnim sodnijam. — Ravnatelj gimnazije dobiva 5000 frankov plače in 1000 frankov za kancelijske potreb- ščine, skupaj 6000 frankov. Profesorji: sta- rejši po 5000 frankov, mlajši po 4000 fran- kov. Manjše plače pri učiteljskem osebju na srednjih šolah nij; a toliko, kolikor dobivajo v Avstriji suplenti, t. j. 450 do 500 gl. (1200 frankov), ima v Bolgariji poslednji pisar. — Direktor telegrafskih in poštinih uradov ima plače 6000 frankov, poštni in telegrafni urad- niki dobivajo na leto po 3000, 2500 in 2000 frankov. — Direktor bureaua pri narodnem sebranju ima 6000 frankov, njegov arhivar 4000 frankov. Starši stenograf dobiva vsak dan

1 zlat napoleonor (blizu 10 gl. av. v.), dva stenografa revizorja imata vsak dan po 10 frankov, štirje stenografi po 8 frankov, dokler traje zasedanje. — Ravnatelj narodnej knjiž- nici ima 6000 frankov. — Inženérji dobivajo: načelnik 6000 frankov, glavni inženérji po 4000 frankov, njih pomočniki po 3000 frankov. — Metropolitje, škofje, katerih je 5 v bolgar- skej kneževini, imajo po 6000 frankov. — Di- plomatični agentje v Belgradu, Carigradu in Bukareštu dobivajo vsak okolo 10.000 frankov.

Za povzdigo narodnega šolstva sto- rilo se je nepričakovano mnogo. Za ta oddel so poslanci dovolili več, nego li je zahtevalo ministerstvo. To je vsekako dobro znamenje, in da narod želi napredovati v duševnem obziru, in da narodno sebranje vé ceniti važnost nauka in omike. Narodne šole vzdržavajo ob- čine, a za takšne občine, ki némajo dovolj sredstev, da si vzdržavajo šolo, opredeljena je pomočna vsota 350.000 frankov. Za literarna podjetja je dovoljena podpora 50.000 frankov; za utemeljitev gimnazije v Sofiji je določen prvi letni donesek 50.000 frankov, za zidanje preparandije v Caribrodu 15.000 frankov, za žensko preparandijo v Sofiji 50.000 frankov itd. itd. Državne gimnazije so v Sofiji in v Gabrovu, državne realke v Lom Palanki, Ki- stendilu in Varni. Ženske državne preparan- dije v Sofiji in Trnovu; možke preparandije v Caribrodu in Silistri; duhovenski seminar pri sv. Petru in Pavlu blizu Trnova. Razven teh ima vsako večje mesto svoje realke ali me- ščanske šole na občinski trošek.

Za moža, kateri si je, književnik in no- vinar, pridobil za Bolgarijo velikih zaslug, g. Žampetra, urednika časopisu „Courier d' Orient“ v Carigradu, poklonila se je lepa vsota 25.000 frankov, katero ima dobiti njegova hčerka, kadar se bode možila.

Za popravo cest in mostov se je dovolilo 200.000 frankov. V obče moram reči, da so uže zdaj po Bolgarskem ceste prav dobre in so n. pr. vsaj trikrat boljše od hrvatskih.

Skupni raznoski so naslednji:

V ministerstvu za financije	3,697.400 fr.
„ „ „ nauk	1,372.120 „
„ „ „ pravosodje	1,407.200 „
„ „ „ notranje po- slove	8,660.367 „
„ „ „ vnanje po- slove	671.200 „
„ „ „ vojsko	10,750.000 „
Skupno	26,558.287 fr.
Poklonitev g. Žampetru	25.000 „
Skupno	26,583.287 fr.
Dohodki	23,114.500 „
Primanjkljaj	3,468.787 fr.

Ta deficit bi se morebiti na prvi hip marsikomu precej znaten zdel za tako malo

državo; vendar ne smemo pozabiti besedij, katere je minister financij v narodnem sebranju često ponavljal, rekoč: „Gospoda, ne bojte se tega deficita, ker jaz sem postavil v proračun minimum, kar morem na davkih dobiti; naši dohodki treba da so večji, vendar jih še dozdaj nijsem mogel točno proračunirati; kajti naši davki še nijso urejeni, mi še nímamo zemljišnih knjig, nímamo katastra itd. Za to svoto, ki sem jo postavil v proračun, garantujem, a nađejam se, da bode tudi večja“. — Te besede izpodbudile so najbolj narodno sebranje, da je dovolilo tolike svote v razne svrhe, ki bi se bile morebiti mogle popolnem črtati ali konči zmanjšati. In prav so imeli poslanci, da so dotične svote dovolili, posebno kar se tiče izobražbe naroda, kajti ti novci bodo gotovo državi skoraj prinašali stotero korist, in Bolgarija se boje za nekoliko let ne samo osvobodila svojega deficita, nego se bode tudi postavila na krepke noge v materialnem in duševnem obziru.

Razen budgeta se je sprejel tudi od bivšega finančnega ministra g. Načeviča predloženi zakon za „bolgarske novce“. Za Bolgarijo velja francoski sistem; to je imeli bodedo „franke“ in „santime“, samo pod drugim imenom: namesto franka se bode reklo „lev“ (kateri je grb kneževine), namesto „santima“ bodedo imeli „stotino“. Srebrni novci bodo po 1 lev, po 2 in 5 levov. Zlati denar po 20 levov z imenom „Aleksander“ (isto kakor francoski „Napoleon“), potem 10 levov v zlatu. — Denarja se bode skovalo za 17 milijonov levov.

V zadnjem seji se je sprejel zakon o bolgarske narodne vojski (Nationalmilitz). Vsak Bolgar od 20. do 40. leta obvezan je stopiti v to vojsko; 50 dnij v letu bodo trajale vaje, ki jih bode v vsakem okraji vodil poseben „instruktor“. Orožje dobodo vojaki od države; a sicer se bodo imeli vzdržavati sami. Za napravo te vojske se je dovolilo pol milijona levov. Na čelu vojske stoji centralen komitet, katerega imenuje knez.

Zakonska osnova za bolgarske podanike, kakor tudi mnoge druge zakonske osnove, (n. pr. šolski zakon, ustav za narodno banko itd.), so se odložile za jesensko sesijo, katera bode morebiti sklicana v Ruščuk. A. B.

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

(6. seja dné 28. junija.)

Navzočnih je 33 poslancev, vlado zastopata g. deželni predsednik Winkler in g. deželni svetnik Juriškovič.

Dr. Schrey nasvetuje v imenu finančnega odseka, da se potrdi proračun zemljišno-odveznega zaklada za l. 1880 v potreščini 599.988 gl. in v dohodkih 530.288 gl., dakle z ostankom 69.700 gl., kateri se proti obrestim imajo dobiti iz državnega zaklada.

Za zaklado deželnega doneska za l. 1880 naj se 20% doklada na direktne davke, izvzemši doklado za vojašnico, potem 20% doklada na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa pobira, in deželnemu odboru se ukaže, da najvišje dovoljenje za pobiranje teh deželnih priklad po primernem potu zadobi. (Se odobri.) Nadalje nasvetuje dr. Schrey, da se potrdi proračun zemljišno odveznega zaklada za l. 1881 v potreščini 606.085 gl. 70 kr. in o dohodkih 529.122 gl. 77½ kr., dakle z ostankom 76.926 gl. 92½ kr., katere se imajo proti obrestim dobiti iz državnega zaklada.

Deželni donesek 287.795 gl. naj se za leto 1881 založi z doklado na direktne davke, izvzemši doklado za vojašnico — v znesku 208.000 gl., od katere doklade pa se bodo odstotki pozneje sklenili, in pobira naj se v založitev ostalega zneska 79.795 gl. 20% doklada na vžitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa, in deželnemu odboru se ukaže, da najvišje dovoljenje za pobiranje teh deželnih priklad po primernem potu zadobi. (Se sprejme.)

Poslanec Robič v imenu finančnega odseka nasvetuje:

1. Slavni deželni zbor naj poročilo deželnega odbora, da se mu nij posrečilo prisilno delavnico dežele naše v upravo države spraviti, z obžalovanjem na znanje vzame.

2. Deželnemu odboru se naroča, o pripravnem času dotično obravnavo z vlado ponoviti, in če je le mogoče, na korist dežele naše dognati.

3. Deželnemu odboru se naroča, skrbeti za to, da se v poročilu o svojem delovanju postavljene zneski dohodkov in stroškov prisilne delavnice z dotičnimi zneski računskega sklepa v prihodnje ujemajo.

4. Poročilo deželnega odbora v drugih zadevah prisilne delavnice se zadovoljno na znanje jemlje.

Poslanec Dežman omenja, da so zneski, katere kaže računski sklep in oni, katere na vaja vodstvo delavnic, zatorej različni, ker vodstvo nij zaračunilo narejenega ter še ne pridane dela.

Potem se vsi predlogi sprejmó.

Poslanec Vesteneck poroča, kakó naj bi se v prihodnje stražila posilna delavnica. Ker se vojaštvo protivi nadalje brezplačno stražiti delavnico, naj bi se najela civilna straža, katera bode stala na leto 1800 gl. Za orožje in opravo treba bode potrošiti 200 gl. Obče naj se naroči deželnemu odboru, da na to dela, da bi ostala vojaška straža.

Poslanec dr. Schaffer nasvetuje dodatek, naj se civilna straža uvede le začasno.

Baron Abfaltrern pravi, da se mu je neverjetno zdelo, ko je čul, da le proti plači hočejo vojaki opravljati stražo. Saj vendar uže dežela največji znesek davka daje za vojake in zdaj bi pa za ono malo vojakov, ki jih je za to stražo treba, bilo plačati ogromno svoto 5000 gl. Kaj si bode kmet mislil, ako čuje kaj takega.

Grof Thurn misli, da bode na kaznenice jako slabo uplivalo, če več ne bodo videli vojakov na straži. Uže po vojaškem pravilniku je naloga vojakom stražiti take zavode, kjer se zapira vsa sodrga človeške družbe. Koliko bi zopet bilo novih zločinov, ako se bi tem ljudem posrečilo uteči.

Dr. Vošnjak opomni, da so se jednaki zavodi v drugih deželah pozneje ustanovili nego li ta kranjska posilna delavnica, katero je dežela prevzela uže s to predpravo, da jo vojaki stražijo. V obče bi pa bilo delati na to, da vlada zopet v svoje oskrbovanje prevzame posilno delavnico.

Dr. Zarnik pravi, da so v tem predmetu gotovo vsi poslanci istega mnenja. Ako se sklicuje vlada na druge dežele, kjer stražijo posilne delavnice civilne straže, néma to veljave za Kranjsko, kajti v drugih deželah stoji posilne delavnice vse izven mesta, najmanje pol ure in še več, dočim stoji to poslopje v Ljubljani v pomériji ter je straža v prvi vrsti namenjena interesu mesta. Govornik zatorej smatra okolnost, da posilne delavnice nadalje

nehčejo več stražiti vojaki, samo za nekakšno nagajivost vlade.

Deželni predsednik Winkler obeta, da bode delal na to, da bi se ustreglo željam deželnega zbora; vsekako pak je treba skrbeti za drugo stražo, ako bi vendar ne ostala nadalje vojaška straža.

Baron Apfaltrern nasvetuje, naj se deželnemu odboru naroči, da na podlagi § 7 in 8 brambene postave pozove vlado, ker ta dva paragrafa določujeta, da ima vojaštvo skrbeti za notranjo varnost, da stražo pri prisilnej delavnici oskrbuje tudi nadalje vojaki, in ako bi se vlada, to je vojaški erar protivil, naj deželni odbor uložiti proti njemu tožbo pri državnej sodnji.

Vsi ti predlogi se sprejmó jednoglasno.

Dr. Schrey poroča o proračunu normalnošolskega zaklada za l. 1881. Potreščina je 199.311 gl., dohodkov 15.551 gl. 72½ kr., dakle primanjkljaja 183.759 gl. 27½ kr. Ta primanjkljaj v celém znesku 183.759 gl. 27½ kr. naj se pokrije z deželnimi dokladami za normalnošolski zaklad od neposrednih davkov, od katerih se tudi doklade za deželni in zemljišno-odvezni zaklad pobirajo, izvzemši one davke mestnega okraja ljubljanskega, in njihov odstotki se bodo pozneje sklenili.

Remuneracije 735 gl. za pouk veronauka dovolijo se le s pridržkom, kakor se je v seji dné 21. junija t. l. dovolilo 700 gl. v isti namen za l. 1880.

Vsi predlogi se sprejmó.

Dr. Schrey nadalje predlaga, naj se prošnja slovenskega učiteljskega društva, da bi se tudi ljudskim učiteljem dovoljevale predplače, izroči deželnemu odboru, da v prihodnjem zasedanju v njej poroča in svoje predloge stavi. (Se sprejme.)

Proračun posilne delavnice je za l. 1880: potreščine 50.083 gl., dohodki 36.343 gl., dakle je primanjkljaj 13.740 gl.; za l. 1881: potreščine 51.608 gl., dohodki 38.425 gl., dakle je primanjkljaj 13.183 gl., kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada. Zbor proračune odobri.

Proračun deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu je za l. 1880: potreščine 6323 gl. 24 kr., dohodki 3966 gl., dakle ostane primanjkljaj 2358 gl. 24 kr.; za l. 1881: potreščine 6212 gl. 79 kr., dohodki 4785 gl., ostane primanjkljaj 1427 gl. 79 kr., ki se ima pokriti za obe leti iz deželnega zaklada. (Se odobri.)

Šolske občini v Ratečah se iz deželnega zaklada dovoli 2000 gold. brezobrestnega posojila.

Potem se seja sklène.

Prihodnja seja je denes v petek.

Štajerski deželni zbor.

V seji v ponedeljek je slovenski poslanec dr. Dominkuš utemeljeval potrebo uravnavanja Savinje, deželni namestnik pa je izjavil, da se vlada možno zanima za to delo.

Slovenski poslanec dr. Šuc je naznanil interpelacijo do vlade, je-li hoče ona strogo na to paziti, da se sè slovenskimi stanovniki na Štajerskem v uradih in sodnijah pismeno in ustmeno občuje slovenski; nadalje, je-li hoče vlada delati na to, da se oni, ki se potem nastavljajo v slovenskih pokrajinah, slovenskega jezika priuče v srednjih šolah in na graškem vseučilišču toliko, da bodo tudi mogli uradovati slovenski.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. julija.

Z Dunaja se poroča, da je srbski knez Milan obedoval včeraj pri cesarji. Cesar je potem odpotoval v Ischl. knez Milan pa po zdravniškem nasvetu v Ems.

O obnovljenji **ministerstva** pripoveduje „Deutsche Ztg.“ strašno povest; pravi namreč, da je grof Taaffe delal in sklepal vse za hrbtom bivših treh ustavovernih ministrov Stremayra, Korba in Horsta, da ti trije niso niti vedeli, kdaj je bil imenovan Kriessau finančnim ministrom in da so zatorej mej soboj iz jeze sklenili zaroto tako n. pr. kakor jo zdaj delajo „ustavoverci“ zoper Taaffeja. Uže meseca marca so hoteli ti trije ustavoverni ministri dati svojo ostavko, a pregovorili so jih — ustavoverci državnega zbora, da so še ostali, — tako stoji črno na belem v imenovanem listu. Nadalje: Stremayr, Horst in Korb so dali pred odloženjem državnega zbora cesarju spomenico, v kateri so utemeljevali svojo ostavko. V tej spomenici so trdili odstopivši trije ministri, da se mora vlada na ustavoverno stranko naslanjati, sicer se bode moralo dovoljevati desnej stranki „še zmirom več“ koncesij, ki bi pa omajale obstanek države, nemški element potisnile v opozicijo na kvar utrjenja notranjih razmer, Avstrijo bi pa razdelile v federativno državo, ki pa bi ne mogla živeti. — Ako je istina, kar „D. Ztg.“ poroča — in ona trdi jako kategorično — potem se iz vsega vidi, kako strastno se avstrijski „ustavoverci“ bojujejo proti ravnopravnosti vseh narodov in tedaj zoper ustavo in da so ta boj centralistiški bivši trije ministri še strastneje nadaljevali mej vlado in poskušali avtonomistiško večino državnega zbora diskreditirati celo pri kroni. Da pa se jim to nij posrečilo, to je dobro znamenje za Taaffeja; centralisti so zmirom trdili, da ga nij ustavoverca, ki bi vstopil v Taaffejevo ministerstvo in so na Stremayra strahovito kričali. Zdaj pa centralistiški list sam potrjuje, da so Stremayra na kolenih prosili, da ostane še minister, samo da svoje veljave popolnem ne izgube in da svet nanje ne pozabi.

„Bohemia“ pravi, „da je ministerstvo Taaffe sleklo zdaj zadnje, kar je predstavljalo ustavoverstvo.“ Taaffe je uže uvidel, da dozdane ustavoverstvo je bila slaba roba in opazil, da so narodje avstrijski resničneje ustavoverni nego je bila takozvana „ustavoverna“ stranka.

Deželni odbor češki je sklenil predlagati deželnemu zboru, naj prošnje zoper vladno naredbo jezikovno odstopi vladi, da se jim odpomaga. Čehi predlagajo, da se preko teh prošenj preide na dnevni red.

Vnanje države.

O berlinskeji konferenci se poroča, da nij hotela pri določevanju meje ni Turčiji ni Grški prisoditi strateško gospodujočega položaja in da je hotela zavirati boj mej Grki ter Albanci. Grška prevzeme nekaj turškega državnega dolga v primeri s stanovništvom, kolikor več ga dobi. Turčiji bode morala Grška dati tudi odkupnine za sultanova poslopja v odstopljenih pokrajinah. Pooblaščenca berlinske konference imajo denes zadnjo sejo ter bodo svoj sklep podpisali, potem pa bodo južinali pri ruskem poslaniku.

Turčija je na identično noto evropskih velesil glede Črne gore odgovorila, da bode Podgorico zopet zasedla in potem izročila Črnej gori, — samo zdaj tega ne more, mora se jej pustiti čas. Vlade bodo baje predlagale zdaj Turčiji, naj da Črnej gori Osinj in Bojano.

Albanci se baje pripravljajo, da bodo z orožjem v roci branili Črnogorcem zasesti Osinj in Bojano. „N. Fr. Pr.“ obžaluje, da se Albanci tako kasno zavedajo svoje narodnosti; ko bi se je bili spominjali l. 1877, in takrat prišli za meč, „ko je Sulejman paša zmagovito prodiral skozi celo Črno goro, denes bi te države uže več ne bile na zemljevidu.“ Ali nij smešno, kako ta židovski list pod črnogorskih mečih ostrojeno hrbtišče Sulejmanovo slavi?

Dvomljivo je, je-li bode vladna predloga o amnestiji prodrla v francoskem senatu. Legitimisti so zoper njo, Bonapartisti pa samo v nekoliko. Sprejet bode skoraj gotovo Lengléjev predlog, da bodo pomiloščeni samo politični zločinci.

Izvrševanje marcnihi dekretov se je včeraj pričelo, ter so bili jezuviti izgnani jutraj zgodaj iz svojega glavnega kolegija v „Rue de Sevres.“

Vnanji minister belgijski je naznanil bruseljskemu nunciju, da vlada ne bode pri papeži odslej imela nobenega poslanika več.

Zagrebski „Sokol“ v Ljubljani.

(Dalje.)

Javna telovadba pri Kozlerji.

Zagrebski in ljubljanski „Sokol“ sta na Kozlerjevem vrtu izvrševala združeno program, ki je bil naveden uže v „Slovenskem Narodu“. Vse vaje so bile krasno izvršene in videlo se je tu tekmovalje mladih slovanskih mladeničev mej soboj. Naši „Sokolci“ so Hrvatoma uže dobro znani izvrstni telovadci, a vendar so se vsi čudili teškim vajam na drogu, katere so pa naši izvrstni „Sokolci“ izvajali elegantno lahko. „Takvih vještaka nije viditi svaki dan“, čulo se je iz vrst hvatskih gostov; a nasprotno se pa mora tudi hrvatskemu „Sokolu“ priznati, da je pohvalno tekmoval z našim, dasi osobito na drogu našega „Sokola“ prekositi nikakor nij mogel. „Mestna“ godba ljubljanska je moško vstrajala skozi cele tri ure; sem in tja so hrvatski pevci tudi kako krasno svojo domačo zakrožili. Občinstva je bilo na stotine iz Ljubljane ter okolice ljubljanske. Mej gosti so bili iz Ljubljane gg. dr. J. Bleiweis, dr. Zarnik, Navratil in več družih slovenskih poslancev. Celo nekateri nemški „strelci“ nijso mogli svoje radovednosti ubrzdati, ter so pustili svoje tovariše na cedilu in prišli na Kozlerjev vrt. Ob sedmih na večer so se „Sokolci“ vrnili z godbo na čelu v Ljubljano, spremljani od nepregledne množice ljudstva.

Koncert čitalniškega pevskega zbora.

Na čast iz bratske nam zemlje hrvatske došlihi gostov je priredil čitalniški pevski zbor ljubljanske čitalnice koncert. Na njega programu so stale vrlo odlične skladbe hrvatskih in naših slovenskih glasbenikov. Za koncert je bil čitalniški vrt svečano ozaljšan. Veliko čisto lampijonov in lučic je razširjalo nežno svetlobo, nad pevskim odrom pa se je žarila lira zložena iz sto in sto lučic. Predno da so se „Sokolci“ vrnili s Kozlerjevega vrta, so gostje zaseli uže skoraj vse prostore čitalniške restavracije. Ko pa so ti dospeli v čitalnico, nastala je povsod gneča in vesel je bil, kdor se je polastil kakega stola, potem pa se gotovo nij več ganil z njega, boječ se, da, ko se vrne, bi našel mizo dopolneno. Za hrvatske goste je bila pripravljena dolga miza. Nehčem točko za točko opisavati pevskega programa. Da v Ljubljani našega zbora nobeden drug pevski zbor ne preseže, to se sme pozitivno trditi. Najlepši sta bili kompoziciji Nedvedova „Popotnik“ in Ipavčeva: „Domovini“, kar je občinstvo dostojno priznavalo. Ves upliv teh pesnjev je v samospelih za tenor in bariton, za tak nalog pa imamo izvrstni moči: Medena in Puciharja. Ta večer je bil gosp. Meden posebno pri glasu. Vendar moramo priznati, da ta večer so nas v petji Hrvatje prekosili. Peli so več pesnjev, a to popolnem dovršeno. Navdušenje, brezmejno navdušenje je svedočilo, kaj zmore opazovanje dinamiških pravil.

Predno da je bil še koncertni program završen, povabil je g. Ravnihar hrvatske in druge goste, da gredo v čitalniško dvorano, kjer se bode svečano izročil venec in trak barjaku hrvatskega „Sokola“. V dvorani so se „Sokolci“ vstopili v dve vrsti. Na odru se je vstopila množica ljubljanskih Slovencek, pred njimi gospa Valéntina; pod odrom barjak hrvatskega „Sokola“ in „Sokolu“ predsednik dr. Fon.

Dasi je bila dvorana popolnem natlačena, vendar zdaj vse omolkne, ko gospa Valéntina izroči trak in venec hrvatskemu „Sokolu“ s sledečim ogovorom:

„Slavno društvo hrvatskega „Sokola“!

Dragi nam góštje iz brátovske zemlje Hrvatske!

Oprostite, da Vas v Vašem veselem prihodu v slovensko stólico, našo belo Ljubljano, srčno pozdravljajo tudi Slovenke ljubljanske ter o tej priliki Vašej čestitej zastávi izróčajo vidno známenje svojega rodoljubivega veselja, ta svileni trak. Presrčna naša želja je, da bi Vas ta naš trak, kadar ga boste videli vihrajočega na vašej zastávi, živo spominal naše bele Ljubljane, našega krasnega Bleda, naše lepe domovine slovenske — da bi Vas živo spominal trajne, nerazrušene, brátovske zveze mej narodom hrvatskim in slovenskim. V to ime kličemo denes ljubljanske Slovenke Vam, predragi nam góštje hrvatski, dobro nam došli.

Bog Vas živi!“

Da ste čuli tedaj navdušenje! Pod silnim grmenjem „Živio“-klicev tresla se je dvorana, solze so navzočnim zalile oči.

Dr. Fon odgovori na ogovor gospe Valéntine: „Slovenke, hvalo Vam! Hvalo Vam zastopnicam krasnega spola svojega slovenskega naroda. Nijste nas smátrali tujci, sprejele ste nas kot svoje brate. Znamenje bratske vezí pripeli ste na naš barjak! To znamenje, katero pa nij jedino, katero nas odslej veže še bolj na bratski nam rod, nas bode bratov vedno spominjalo, kadar bode veter uprl vanj svojo moč. Mišljenje naše in čutenje je z Vami! Srčno Vam hvalo, Bog poživi slovenski rod!“

Navdušenje, ki je po dr. Fonovem odzdravu nastalo, — kdo more opisati? A treslo se je v nas vse, ko smo iz bratskih hrvatskih grl čuli potem čarobno našo „Strune mile“ od Jenka v hrvatskem prevodu! —

Trak, ki so ga darovale ljubljanske Slovenske hrvatskemu „Sokolu“ je prekrasno delo gospodičine Smrekarjeve. Na teškej lijonskeji rdečej svili je dovršeno umeteljniško vezeteno s zlatom: „Ljubljanske Slovenke“ — „Zagrebskemu Sokolu 1880“.

Po tej slovesnosti se je na vrtu nadaljeval koncert, mej katerega posameznimi točkami je svirala „mestna“ ljubljanska godba, in je „Sokol“ spuščal rakete v zrak. A vse zanimanje se je obrnilo plesu, ki je bil improviziran v čitalniškeji dvorani. Do jutra so se sukale tukaj noge ljubljanskih in zagrebškega „Sokola“ — na vrtu čitalniškem je pa bilo do istega časa vse živo — dokler nij prišel čas, da odrinejo hrvatski „Sokol“ in ljubljanski gostje na Bled.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (V denašnjeji seji deželnega zbora) bodo naši narodni poslanci interpelirali vlado zaradi rabe slovenskega jezika pri c. kr. uradih na Kranjskem.

— (Ljubljanska hranilnica) je nesrečnim Dolenjcem podarila 1000 gold.

— („Slovanski Almanah“) ki je bil te dni ravno kar dotiskan, je — kakor se nam 30. t. m. z Dunaja piše, — zasegla policija. Ponedeljek 28. junija je namreč ob 1/2 9. uri dopoludne državno pravdnštvo prejelo dolžnostni eksemplar, a že popoldne ob 1/2 5. uri je policijski komisar z vozom prišel h knjigovezu, kjer je našel 1300 primerkov in uro pozneje je obiskal v stanovanji izdatelja g. R. Poznika, „Slovanski Almanah“ prinaša letos same strogo vednostne razprave, slovstvene sestavke in pesni brez vsake politične boje, zatorej se za trdno nadejamo, da se bode ta konfiskacija skoraj preklicala. Knjiga ima deset oddelkov namreč: ruski, maloruski, poljski, lužičko-srbski, češki, slovaški, slovenski, hrvaški, srbski in bolgarski. Tiskana je na 27 1/4 polah (lani na 25). Naročnikov je letos 850 (lani 700) in sicer največ Slovencev (okolo 300).

— (G. Dežman) nam pošilja sledeči popravek: Sklicaje se na člen II. tiskarne dodatne postave 15. okt. 1868 drž. zak. št. 142 prosim čestito vredništvo sprijeti v prihodni list „Slovenskega Naroda“ sledeči popravek nekih pomot članka v listu od 29. t. m. na 3 strani, ki se glasi „Kdaj je odprt deželni muzej?“ „Slovenski Narod“ natolcuje muzejnega varha, da zatorej kir ga zadno nedeljo ni bilo v Ljubljani je muzej zaprt bil, in ni bila hrvaškim gostem priložnost dana, muzejne zbirke ogledat. Da je ta trditev neopravičena je iz sledečega razvidno. Kranjski muzej je bil zadno nedeljo zaprt zaradi deževnega vremena ob 10 uri, ko bi se imeli spodni prostori za splošni vstop odpreti; toraj je tudi kakor je sploh navadno visela tablica pri vhodu v licealno hišo z naznanilom „da je danas muzej za ogled občinstva zaprt“. Znano je pa sploh, da varstvo muzejnega zavoda odličnim osebam, ki želijo posebej ogledat muzejne zbirke, ne le na deževnih dnevih splošnega vstopa, temuč tudi v vsakem drugem času postrežljivo zadostuje; v tacihi prilikah se obiskovalci muzeja oglašé pri kustosu ali pri njegovemu zastopniku. Tudi pretečeno nedeljo sta bila Deschmann in Schulz dopoludne v muzejni pisarni v licealni hiši nazoča, in sicer prvi do 1/2 12 uri, drugi dopoludne, ali nikdo se ni tam oglasil, da želi si muzej ogledat. Ako je „Sl. narod“ navedel, da je baje sluga došlim Hervatom rekel „der Herr Custos ist nicht in Laibach“, se to vjema stem, kar je konstatirano, da sta hišnik licealne hiše in poprej tudi njegova žena nekim okoli 1/2 12 ure došlim hrvaškim gostom rekla, da je muzej sicer zaprt, pa ako gospodje želijo si ga ogledat, se bo poskrbelo da se jim odpre. Ljubljana 30. junija 1880.

Karl Deschmann,
muzejni varh.

— (Učitelji črnomeljskega okraja) imajo dne 8. julija redno skupščino v Črnomlju. Razen drugih obligatnih točk so na dnevnem redu tudi te: a) „Kakšen vspeh imajo postavno dovoljene kazni pri odgoji in pouku. Kakšne nepravilnosti se dogajajo pri kaznovanju in kako bi se odpravile?“ O tem poročajo vsi učitelji. b) „Koliko morejo storiti učiteljice ljudskih šol za povzdigo kmetijstva teoretično in potem osobito praktično?“ Govoré gospice Vidic, Zorič in Arko. c) „Metodičen poskus v petji.“ Razpravlja g. Šiler. Če kdo misli staviti kakšen predlog, ima ga 3 dni prej naznani stalnemu odboru.

— (Slovansko delavsko podporno društvo v Trstu) imelo bode v nedeljo

dne 4. julija ob štirih popoldne v gorenji dvorani „pri zelenem hribu“ svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1. Predruženje nekaterih točk društvenih pravil. 2. Volitev tajnika in 7 odbornikov ter 6 namestnikov. Vse čestite ude (kateri naj soboj prinesó svoje izkaznice) vabi na obilo udeležbo odbor.

— (Preširen v češkem prevodu.) Z Dunaja se nam 30. m. m. piše: Našega dr. Fr. Preširna pesni se prelagajo na češki jezik, ter v posebnej knjigi izidejo koncem leta. Prelagatelja Čeha, gosp. Penížka, cand. phil. na tukajšnjem vseučilišču, z veseljem pozdravljamo, ker se je lotil tega zelo težavnega dela. Želimo pak iskreno, da je tudi srečno dovrši, v katerem slučaju si more svest biti popolnega našega priznavanja!

— (Županstvo v Zagorji na Notranjskem) je v svojej seji dne 27. junija enoglasno sklenilo, da bode odsle jedino le v domačem slovenskem jeziku uradovalo. Ob jednem je ta svoj sklep naznanilo c. kr. okrajnemu glavarstru v Postojni ter c. kr. okrajnej sodnji in davkarji v Ilirski Bistrici, uljudno proseče, da tudi navedeni uradi vse uloge reševajo ter dopise pošiljajo temu županstvu samo v slovenskem jeziku.

— (Shod bivših sošolcev.) Abiturijenti celjske gimnazije l. 1870. so pred svojo ločitvijo sklenili, da se l. avgusta 1880, čez 10 let, zopet snidejo. Vsled tega sklepa preživeli bodo možje iz raznih stanov nekaj ur v spominu na srečno mladost. Po poklicu imajo mej soboj tri sodnike (Vovšek, Klobuček in Jezernik), jednega okrajnega komisarja (del Cott), jednega višjega gozdarskega uradnika (baron Wittenbach), dva notarja (Detiček in Baš), sedem duhovnikov (Potočnik, Kitak, Mohorko, Blažič, Brezovar, Plešek in Hrovat), jednega zdravnika (dr. Pichler), jednega učitelja (Praprotnika), dva železniška uradnika (Marguč in Moneti), in jednega posestnika (Gressl). Jeden (profesor Trglav) pa desetletnice svoje mature nij doživel.

— (Izpremembe pri kranjskem učiteljstvu.) Za stalno so nameščeni: gosp. Andrej Kmet, (III. učit.) v Trziču; g. Jurij Režek iz Preserja, (IV. učit.) v Kranji. Gdč. Roza Junis, (III. učit.) v Zagorji pri Savi. G. Breznik, učit. v Trsteniku (Kranj. okrog) gre v pokoj. G. Janez Bantan, zač. učit. v Ambrusu pride za stalno na Polico.

— (Sedem mlekaric utonilo) je dne 25. m. m. v reki Korani poleg Vodostaja na Hrvatskem. Peljale so se čez vodo, hoteče iti v Karlovec prodajat mleko, maslo in sir, a prekopicnil se jim je čoln ter so nesrečno storile smrt. Pet utopljenk so uže našli, drugih dveh še iščejo.

Razne vesti.

* (Stekel pes.) Dne 25. aprila je blizu vasi Fužno v podbjelskeji župniji stekel pes napal čredo živine ter je nekoliko živalij ugriznil, da so potem poginile. Kmet Jak. Kolarek pak je bil takó pogumen, da je steklega psa ujel in dotle držal, da so ga sosede s poleni ubili. Ta drznost je moža stala življenje. Na levoj roki je bil tedaj lahko ranjen na palcu ter kazalcu, vendar sta se mu rani komaj toliko poznali, kakor da ga je kdo zbadel s šivanko. Sedemindeseti dan po onem prigodku je Kolarek jel besniti in štiri dni potem je moral umreti za steklino.

* (Morskega volka) so te dni s kameni ubili trije ribiči na obalah francoskih, ko je baš nameraval popasti lovečega ribiča. Ta „volk“ je bil dolg 2 metra in je tehtal 125 kilogramov. Koža te žvotinj je rabi pri izde-

lovanji kleja (lima); mesó je baje zelo okusno ter nalikuje jeguljinemu.

* (Draga pravda.) V celjskem okraju sta se dva soseda tožila zaradi dveh ustreljenih golobov in kmet, kateri je pravdo izgubil, bode imel platiti 120 gld. globe.

Javna zahvala.

Na povratku iz biele Ljubljane i gornjih stranâ, gdje vidiš „kinč nebeški zemlje kranjske“, srce mi vruče nalaže, da se najtoplije zahvalim u ime hrvatskoga „Sokola“ za izvanredno ljubeznjiv doček i odlikovanje krasoticam iz Ljubljane i divne okolice osobito vatrenim izglednim narodnjakinjama u „pećah“ iz Šiške, svômu milomu starijemu bratu „Sokolu“ Ljubljanskomu, čitalnicam i svakomu narodnomu društvu, poimence dr. Janezu Bleiweisu, otcu vrloga i odanoga mu naroda, zatim slavnim županstvom v Šiški, Bizaviku, Vižmarjih, Medvodah, Preski, Podnartu, Kamni gorici, Lescab, Bledu, Bistrici Bohinskoj, Vevčah itd., gdje toliko dokaza bratinske ljubavi primismo. Čutim otvoreno kažem, da je hrvatskomu „Sokolu“ sada dužnost i prva zadaća prolietati svoju trojnu kraljevinu te objavljati slavu, koju vidi i doživi kod svojega ljubljenega kriepkega brata Slovenca. Narod Slovenski junački je narod, on živi i živjet će na vieke. S Bogom i na svidanje braćo mila!

Dr. Fon,
predsjednik hrvatskoga „Sokola“.

Umrli so v Ljubljani:

28. junija: Ivana Kramar, fabriške delavke hči, 3 dni, v ulicah na grad št. 10, za slabostjo. — Sidog nija Ferlič, davkarskega adjunkta hči, 27 dnij, na emonskeji cesti št. 5, za sušico.

Tuji.

30. junija:
Pri Slonu: Tomz iz Beljaka. — pl. Föhransperg iz Trebnja. — Engl iz Dunaja. — Faleschini, Suka iz Trsta.
Pri Maliči: Schulz iz Dunaja. — Toncherz iz Gradca. — Springer, Wirth iz Dunaja.

Dunajska borza 1. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	73 gld.	95	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	74	60	„
Zlata renta . . .	89	30	„
1860 drž. posojilo . . .	133	50	„
Akoije narodne banke . . .	830	—	„
Kreditne akoije . . .	286	—	„
London . . .	117	50	„
Srebro . . .	—	—	„
Napol. . .	9	34 1/2	„
C. kr. cekini . . .	5	54	„
Državne marke . . .	57	70	„

Stanovanje,

sestojee iz treh sob, dá se v najem od sv. Mihele l. 1880, v Ljubljani na poljanskem nasipu št. 49. (297—1)
Natančneje pri dvorniku v rafineriji za sladkor. V Ljubljani, dne 30. junija 1880.

Celjski abiturijenti leta 1870

se snidejo l. avgusta t. l. pri „Belem volu“ v Celji. Kdor pride, naj to naznani nemudoma kolegu Vovšku v Mariboru ali Bašu v Ljutomeru. (296—1)

Dr. Spranger-Jeve

kapljice za želodec

pomagajo na hip vsakemu v želodeci bolnemu, odpró hitro in brez bolečin truplo, dajejo slast do jedi, odstranijo takoj želodčevo kislino, mastno podiranje, slabost, krč v želodeci in varujejo nalezljivih boleznij. Naj se poskusi z majhenim in vsagdo preveri o njih brzem vplivanji.

Prodaje lekarnar J. Swoboda v Ljubljani, sklenico po 30 in 50 kr. (168—17)

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitreje in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca. To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osobnim ali poštnim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši. (273—6)
Najsijajnejši vspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/4 kr.